

Nr 3

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande egentliga statsutgifter för budgetåret 1961/62 under tredje huvudtiteln, avseende anslagen inom utrikesdepartementets verksamhetsområde, jämte i ämnet väckta motioner.

(1:a avd.)

Utrikesförvaltningen

1:o) **Utrikesförvaltningen: Avlöningar.** I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t under tredje huvudtiteln (punkt 1, s. 2—12 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden för den 3 januari 1961) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad personalförteckning för utrikesförvaltningen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1961/62, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för utrikesförvaltningen, att tillämpas tills vidare från och med nämnda budgetår, dels ock till Utrikesförvaltningen: Avlöningar för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 35 770 000 kronor.

Vidare har i en inom första kammaren av herr *Boheman* väckt motion (I: 133) hemställts, att riksdagen vid behandlingen av tredje huvudtiteln i årets statsverksproposition måtte uttala sig för önskvärdheten av regelbunden inspektion av från hemlandet mera avlägsna utlandsmyndigheter, att förrättas i enlighet med de riktlinjer som i motionen anförts.

Beträffande de skäl, motionären anført till stöd för sitt yrkande, hänvisas till motionen.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 31 731 000 kronor.

Beträffande diplomatisk och konsulär personal må följande framhållas.

Den afrikanska kontinenten har under de senaste åren varit skådeplatsen för en snabb, nationell frigörelseprocess. Utvecklingen mot politiskt oberoende har främst gällt Västafrika, där det före år 1957 fanns endast en självständig stat, nämligen Liberia. Sedan dess har elva nya stater proklamerat sitt oberoende och ytterligare en förväntas erhålla självständighet under våren 1961. Genom denna utveckling kommer sålunda Västafrika att omfatta 13 självständiga stater.

Sverige har för närvarande diplomatiska förbindelser endast med Liberia, sedan sändebudet i Lissabon år 1958 ackrediterats även i Monrovia (III ht 1959 s. 2). Konsulära förbindelser upprätthålles med ytterligare sex stater, nämligen Elfenbenskusten, Ghana, Guinea, Nigeria, Sénégal samt Sierra Leone (självständigt från april 1961).

Departementschefen föreslår att för tillvaratagandet av de svenska intressena i Västafrika åtminstone två självständiga beskickningar bör upprättas under budgetåret 1961/62. Vid valet av tänkbara stationeringsorter har departementschefen ansett sig böra förorda Monrovia i Liberia och Lagos i Nigeria.

För den självständiga beskickningen i Monrovia, vars verksamhetsområde — förutom Liberia — skulle omfatta jämväl Guinea, Sierra Leone och Ghana samt tills vidare vissa av de förutvarande franska områdena, i första hand det närbelägna Elfenbenskusten, föreslås inrättandet av en rådstjänst i Bo 1 och en förste beskickningssekreterartjänst i Ao 23.

Den nya beskickningen i Lagos skulle huvudsakligen ha till uppgift att tillvarata de svenska intressena enbart i Nigeria, som med sina 36 miljoner invånare rymmer omkring halva Västafrikas befolkning. För beskickningen i Lagos föreslås inrättandet av en rådstjänst i Bo 1.

Även inom Centralafrika har under det senaste året flera självständiga stater uppkommit. Sedan år 1956 har det olönade konsulatet i Léopoldville föreståtts av en lönad förste vicekonsul med konsuls ställning. Dennes verksamhetsområde har även omfattat de förutvarande franska territorierna i Centralafrika, nämligen Ekvatorialafrika och Camerun. Då dessa områden numera erhållit självständighet, föreligger behov av att upprätta diplomatiska förbindelser med desamma. För upprättandet av en självständig beskickning, närmast avsedd att placeras i Léopoldville, med verksamhetsområde omfattande — förutom Congo — jämväl de nybildade staterna inom förutvarande Franska Ekvatorialafrika och Camerun, föreslås att en ny post inrättas, nämligen en rådstjänst i Bo 1. För den föreslagna beskickningen bör även ianspråktagas den vid konsulatet i Léopoldville för närvarande placerade förste vicekonsulstjänsten i lönegrad A 23.

Beskickningarna i Bagdad och Bukarest, vilka lyda under sändebuden i Teheran respektive Moskva, föreslås skola förestås av vardera en förste beskickningssekreterare såsom chargé d'affaires ad interim. I anledning härav böra två ordinarie tjänster i A 23 inrättas.

Vidare föreslås en förstärkning av kanslistorganisationen med sju tjänster i reglerad befordringgång samt inrättandet vid beskickningen i Bonn av en extra ordinarie tjänst som förste kanslist.

Vad beträffar utrikesdepartementets handelsavdelning föreslås inrättandet av en ordinarie tjänst i A 23. Å departementets personalbyrå föreslås inrättandet av en extra kanslistbefattning i A 15, vilket möjliggör nedräkning, svarande mot lönen åt en förste kansliskrivare.

Under hänvisning till vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor torde sju tjänster som and-

re sekreterare, beskickningssekreterare eller vicekonsuler i Ao 19 böra utbytas mot sju tjänster som förste sekreterare, förste beskickningssekreterare eller förste vicekonsuler i Ao 23.

Med avseende å *administrativ personal* föreslås att föreståndaren för ekonomibyråns sjukvårdssektion, som nu är kanslist i reglerad befordringsgång, hänföres till Ag 15. Samtidigt härmed bör en kanslisttjänst i reglerad befordringsgång vakanssättas.

Sex extra ordinarie tjänster som kanslibitråde i A 7 föreslås inrättade. Desamma är avsedda för de nya utlandsrepresentationerna.

Två expeditivsvaktstjänster i Ae 7 föreslås överförda å ordinarie stat.

Under hänvisning till vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor bör följande tjänster uppflyttas, nämligen en arkivarie i Af 15—Ae 19 till förste byrånspektör i Ae 23 och en kontorist i Ae 9 till kansliskrivare i Ae 10.

De nya tjänster, som inrättats med anledning av Sveriges anslutning till EFTA, medför ett ökat medelsbehov av 32 964 kronor för en rådstjänst i Be 1, 21 876 kronor för en förste sekreterartjänst i Ae 23, 16 044 kronor för en diplomatisk tjänst i reglerad befordringsgång samt 28 824 kronor för en kontoristtjänst i Ae 9, en kanslibiträdestjänst i Ae 7 och en kontorsbiträdestjänst i reglerad befordringsgång, således sammanlagt 99 708 kronor.

Beträffande beräkningen av anslaget i övrigt hänvisas till s. 8 i statsverkspropositionen.

Utskottet har tidigare — senast vid föregående års riksdag — understrukt angelägenheten av att den på utskottets förslag år 1958 påbörjade översynen inom utrikesdepartementet i syfte att erhålla en aktuell bild av behovet av diplomatisk och konsulär personal slutfördes utan tidsutdräkt och redovisades för riksdagen. Av statsverkspropositionen framgår, att denna översyn numera avslutats och att den haft karaktären av en expertutredning, till vilken departementschefen ännu icke tagit ställning. Enligt vad utskottet under hand inhämtat överväger regeringen att tillsätta en kommitté med parlamentariskt inslag för närmare granskning av det i översynen framlagda utredningsmaterialet. Utskottet vill i anslutning till sitt tidigare uttalande i ämnet understryka angelägenheten av att denna granskning avslutas i så god tid, att resultatet därav kan redovisas för nästa års riksdag tillika med förslag om därav eventuellt påkallade organisatoriska åtgärder. Utskottet vill i detta sammanhang vidare uttala, att utskottet förutsätter, att den år 1958 igångsatta utredningen rörande den administrativa organisationen vid utrikesdepartementet m. m. genomföres med största skyndsamhet.

Med ledning av vad som framkommit vid ifrågavarande översyn, av vilken utskottet under hand tagit del, har departementschefen under förevarande punkt framlagt förslag om förstärkning av utrikesförvaltningen, innefattande bland annat inrättande av sju nya diplomatiska och konsulära befattningar. Av dessa avses fyra för Väst- och Centralafrika, två för Bagdad och

Bukarest samt en i utrikesdepartementet för handläggning av afrikaärenden.

Ett bifall till förslaget om inrättandet av ifrågavarande nya tjänster — särskilt vad gäller Väst- och Centralafrika — torde i viss mån innebära ett föregripande av ett slutligt ställningstagande till resultatet av den verkställda översynen. Vidare må erinras om att frågan om en samverkan mellan de nordiska länderna beträffande utrikestjänstens ordnande, särskilt i de nya staterna, har varit föremål för behandling inom Nordiska rådet. Vid frågans behandling inom rådet år 1960 hänvisades till de möjligheter, som i viss mån syntes föreligga att genom sådan samverkan nå fram till rationalisering och besparing. Därvid uttalades även angelägenheten av att regeringarna prövade hur och på vilka områden en sådan samverkan konkret kunde utformas. Utskottet vill understryka önskvärdheten därav.

Även om försiktigheten alltså talar för att ett ställningstagande till förslaget om inrättande av vissa av de nya befattningarna bör anstå tills vidare, vill utskottet dock — med hänsyn till att en utbyggnad av den svenska utlandsrepresentationen med stor sannolikhet torde bli nödvändig genom tillkomsten av nya stater — icke framställa någon erinran mot Kungl. Maj:ts förslag i denna del. Utskottet förutsätter emellertid härvid, att, därest de föreslagna nya tjänsterna i Afrika nu inrättas, det skall bli möjligt att sedermera vidtaga de omorganisationer, som kunna föranledas av att en samverkan mellan de nordiska länderna i här angivet syfte kommer till stånd.

Departementschefens förslag i övrigt beträffande förordade personalförstärkningar och personalförändringar tillstyrkas av utskottet. Detsamma gäller den verkställda anslagsberäkningen.

Vad beträffar det motionsvis gjorda yrkandet kan utskottet dela motionärens mening om önskvärdheten av att genom inspektion från utrikesdepartementet kontroll och övervakning sker av sådana mera avlägset belägna utlandsmyndigheter, vilka icke regelmässigt i samband med andra tjänsteärenden pläga besökas av representanter från departementet. Det kan också, såsom motionären framhållit, från vederbörande utlandsmyndighets sida vara eftersträfvansvärt, att ansvarig tjänsteman från utrikesdepartementet med icke alltför långa tidsintervaller personligen får tillfälle att på platsen taga kännedom om de problem, som från olika synpunkter föreligga. Även om utskottet alltså ställer sig positivt till motionens syfte, har utskottet anledning förutsätta, att utrikesministern utan särskild framställning från riksdagens sida tillser, att erforderlig kontroll och övervakning härvidlag sker. Med hänsyn härtill och då, såsom i motionen framhålles, dylik inspektion icke torde påkalla någon anslagshöjning under tredje huvudtiteln, torde motionen icke böra föranleda någon riksdagens åtgärd.

Äberopande det anförda och under erinran om att riksdagen numera bifallit Kungl. Maj:ts förslag under bilaga 2 till årets statsverksproposition, såvitt nu är i fråga, hemställer utskottet,

I. att riksdagen må

a) godkänna följande personalförteckning för utrikesförvaltningen att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1961/62:

Personalförteckning

I. Diplomatisk och konsulär personal

A. Ordinarie tjänstemän:

Befattning	Lönegrad
1 sändebud såsom kabinetssekreterare	Bo 6
4 sändebud	Bo 6
7 sändebud	Bo 5
1 chef för rättsavdelningen	Bo 5 ¹ (Bo 4)
1 chef för handelsavdelningen	Bo 5 eller Bo 4
2 utrikesråd såsom avdelningschefer	Bo 4
25 sändebud eller generalkonsuler	Bo 4
1 protokollchef	Bo 1
37 byråchefer, beskickningsråd, handelsråd eller konsul	Bo 1
59 förste sekreterare, förste beskickningssekreterare eller förste vicekonsuler	Ao 23
4 andre sekreterare, beskickningssekreterare eller vicekonsuler	Ao 19
17 förste kanslister	Ao 19
25 kanslister	Ao 15

B. Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än Ae 19:

1 sändebud	Be 4
10 byråchefer, beskickningsråd, handelsråd eller konsul	Be 1
16 förste sekreterare, förste beskickningssekreterare eller förste vicekonsuler	Ae 23

II. Administrativ personal

A. Ordinarie tjänstemän:

1 kansliråd och chef för arkivet	Bo 1
1 kansliråd och chef för ekonomibyrån	Bo 1
1 förste arkivarie	Ao 26
1 förste bibliotekarie	Ao 26
1 förste byråinspektör	Ao 23
1 arkivarie	Ao 21
1 förste revisor	Ao 21

¹ Så länge nuvarande befattningshavare innehar tjänsten.

Statsutskottets utlåtande nr 3 år 1961

Befattning	Lönegrad
1 revisor	Ao 19
1 kontorsskrivare	Ao 13
6 förste kansliskrivare	Ao 12
1 expeditjonsförman	Ao 10
15 kansliskrivare	Ao 10
37 kontorister	Ao 9
3 förste expeditjonsvakter	Ao 8
16 expeditjonsvakter	Ao 7
54 kanslibiträden	Ao 7
91 kontorsbiträden	Ao 5

B. Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än Ae 19:

1 förste byråinspektör	Ae 23
1 förste kanslisekreterare	Ae 23
1 pressombudsman	Ae 23
2 översättare	Ae 23
1 arkivarie	Ae 21
1 intendent	Ae 21
1 redaktör	Ae 21

C. Tjänstemän å övergångsstat:

1 kamrerare	Ao 23
3 kansliskrivare	Ao 10
1 kanslibitråde	Ao 7

III. Pressattachéer**Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än Ae 19:**

7 pressattachéer	Ae 23
------------------------	-------

b) godkänna följande avlöningsstat för utrikesförvaltningen att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1961/62:

Avlöningsstat

I. Diplomatisk och konsulär personal	23 140 000
1. Avlöning till departementschefen, ministern för utrikes ärendena ...	57 000
2. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	5 122 000
3. Arvoden bestämda av Kungl. Maj:t	8 000
4. Exspektansarvoden bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	300 000

5. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	3 230 000	
6. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän	11 725 000	
a. Representationsbidrag till ministern för utrikes ärendena	20 000	
b. Representations- och hyresbidrag till vissa befattningshavare i utrikesdepartementet	20 000	
c. Prisutjämningsstillägg	7 150 000	
d. Särskilda förmåner i övrigt, <i>förslagsvis</i>	4 535 000	
7. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	2 523 000	
8. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	175 000	
II. Administrativ personal		8 945 000
1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	1 903 000	
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	3 373 000	
3. Ortstillägg	1 980 000	
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 583 000	
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	106 000	
III. Pressattachéer		525 000
1. Avlöningar till icke-ordinarie personal	170 000	
2. Ortstillägg, <i>förslagsvis</i>	300 000	
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	51 000	
4. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	4 000	
IV. Av vederbörande utlandsmyndigheter anställd personal		3 100 000
V. Ersättningar till expertis och tillfällig arbetskraft, <i>förslagsvis</i>		60 000
	Summa kronor	35 770 000

c) till *Utrikesförvaltningen*: Avlöningar för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 35 770 000 kronor;

II. att motionen I:133 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

2:o) **Utrikesförvaltningen: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 2, s. 12 och 13), innebärande en anslagshöjning av 970 000 kronor, som till stor del sammanhänger med den vidgade verksamheten vid utrikesförvaltningen, får utskottet, som icke har något att erinra mot den föreslagna överflyttningen av vissa utgifter till anslaget Ersättningar åt olönade konsuler, hemställa,

att riksdagen må till *Utrikesförvaltningen: Omkostnader* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 7 425 000 kronor.

3:o) **Inventarier för beskickningar, delegationer och konsulat.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 3, s. 13 och 14), innebärande en anslagshöjning av 325 000 kronor, som till stor del sammanhänger med den vidgade verksamheten vid utrikesförvaltningen, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Inventarier för beskickningar, delegationer och konsulat* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 1 025 000 kronor.

4:o) **Ersättningar åt olönade konsuler.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 4, s. 14 och 15) att till ifrågakarande ändamål för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 950 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 750 000 kronor.

För tillgodoseende av krav på höjda bidrag samt för täckande av nytilkommande utgifter bl. a. vid konsulaterna beräknas minst 70 000 kronor. För mötande av de mest trängande personalbehoven i framför allt vissa utomeuropeiska länder bör ytterligare olönade konsulat förses med lönade tjänstemän. Ifrågakarande upprustning kommer även att medföra en ökning av bl. a. lokalhyra och lön åt lokal biträdespersonal. Merutgiften beräknas till 90 000 kronor. Den under omkostnadsstaten uppförda posten till Övriga expenser: Telegram, telefon och annonsering föreslås överförd till förevarande anslag, som till följd härav beräknas stiga med 75 000 kronor. Å andra sidan kommer anslaget att nedräknas med 35 000 kronor för uppförande å avlöningsanslaget av en ny tjänst för förste kanslist i Bonn i utbyte mot en av förevarande anslag bekostad motsvarande arvodesbefattning.

Utskottet. Under erinran om vad utskottet anfört under utrikesförvaltningens omkostnadsanslag och då utskottet icke har något att invända mot den äskade anslagshöjningen i övrigt får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *Ersättningar åt olönade konsuler* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 950 000 kronor.

5:o) **Kostnader för vissa nämnder m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 5, s. 15), som innebär en anslagshöjning av 60 000 kronor, mot-

svarande de beräknade kostnaderna för det utredningsuppdrag, som anförtrotts utrikesförvaltningens lönenämnd jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 26 augusti 1960, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kostnader för vissa nämnder m. m.* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 85 000 kronor.

6:o) **Extra utgifter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 6, s. 15), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Extra utgifter* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 110 000 kronor.

7:o) **Tillfälliga representationskostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 7, s. 16), innebärande en av belastningen föranledd anslagshöjning av 25 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Tillfälliga representationskostnader* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 105 000 kronor.

Bidrag till vissa internationella organisationer m. m.

8:o) **Permanent skiljedomstolens internationella byrå i Haag.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 8, s. 16), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Permanent skiljedomstolens internationella byrå i Haag* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 4 000 kronor.

9:o) **Förenta Nationerna.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 9, s. 16 och 17) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 11 000 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 4 301 300 kronor.

Av propositionen nr 2 (bilaga 2) framgår, att vid propositionens framläggande behållningen å förevarande anslag uppgick till 317 230 kronor.

I skrivelse den 9 maj 1960 har FN:s generalsekreterare hemställt, att medlemsstaterna — för underlättande av organisationens finansiella administration — ville undersöka möjligheten att erlægga bidragen till budgeten så tidigt som möjligt under FN:s budgetår, vilket sammanfaller med kalenderåret. Från svensk sida har förklarats, att svenska regeringen vore beredd att positivt pröva framställningen. Med hänsyn till angelägenheten av att kunna tillmötesgå generalsekreterarens begäran är avsikten att hela det svenska bidraget till FN för 1961 skall erläggas snarast möjligt under innevarande kalenderår. Storleken av bidraget har vid propositionens framläggande icke kunnat med säkerhet bestämmas. En preliminär beräkning på

grundval av nu kända förhållanden ger emellertid vid handen ett medelsbehov av omkring 4 350 000 kronor.

För att finansiera de utomordentligt höga kostnader som uppstått främst till följd av utsändandet av en militär vaktstyrka till Congo, har FN:s generalförsamling beslutat om en tilläggsbudget för 1960, vilket för Sveriges del innebär ett ytterligare medlemsbidrag å omkring 3 690 000 kronor, varav 3 500 000 kronor till ett särskilt anslag för FN:s Congo-styrka.

Med anledning av vad sålunda anförts beräknas förevarande anslag till Förenta Nationerna för budgetåret 1960/61 under tredje huvudtiteln komma att utöver anvisat belopp belastas med ($- 317\,230 + 4\,350\,000 + 3\,690\,000$) 7 722 770 kronor eller i runt tal 7 725 000 kronor.

För budgetåret 1961/62 torde under detta anslag upptagas Sveriges ordinarie medlemsbidrag för 1962. Eftersom FN:s budget för 1962 enligt nuvarande ordning torde komma att fastställas i slutet av år 1961, synes som utgångspunkt för beräkningarna av Sveriges medlemsbidrag böra tagas bidraget för 1961, vilket enligt preliminär beräkning på grundval av nu kända förhållanden ger vid handen ett anslagsbehov av omkring 4 350 000 kronor.

Under detta anslag torde jämväl förutses medel för erläggande av Sveriges andel i FN:s kostnader för dess vaktstyrkor i Främre Orienten och Congo under 1961. Helt preliminärt kan Sveriges andel för styrkan i Främre Orienten uppskattas till 1 350 000 kronor och för FN:s militära insats i Congo till 5 300 000 kronor, sammanlagt 6 650 000 kronor.

Det totala medelsbehovet för bidrag till Förenta Nationerna för budgetåret 1961/62 beräknas således till ($4\,350\,000 + 6\,650\,000$) 11 000 000 kronor.

Sedermåra har till utskottet överlämnats en inom utrikesdepartementet upprättad, av kabinettssekreteraren den 4 februari 1961 undertecknad *promemoria angående Sveriges bidrag till Förenta Nationerna för år 1961 och 1962*. Promemorian är av följande innehåll:

1. I statsverkspropositionen 1961 (III ht s. 17) anges, att Sveriges ordinarie medlemsbidrag till Förenta Nationerna för 1962 preliminärt beräknats till 4 350 000 kronor. Under samma anslag har jämväl förutsetts medel för erläggande av Sveriges andel i FN:s kostnader för dess vaktstyrkor i Främre Orienten och Congo under 1961. Preliminärt har Sveriges andel för styrkan i Främre Orienten uppskattats till 1 350 000 kronor och för FN:s militära insats i Congo till 5 300 000 kronor eller tillhoppa ($4\,350\,000 + 1\,350\,000 + 5\,300\,000$) 11 000 000 kronor.

2. I Kungl. Maj:ts proposition nr 2/1961 angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1960/61 anføres under tredje huvudtiteln, att FN:s generalsekreterare hemställt, att medlemsbidragen måtte erläggas så tidigt som möjligt under kalenderåret. Med anledning härav har beräknats, att förevarande anslag till FN för budgetåret 1960/61 under tredje huvudtiteln kommer att utöver anvisat belopp belastas med i runt tal 7 725 000 kronor. Härav utgöres 4 350 000 kronor av Sveriges bidrag till FN:s ordinarie budget för år 1961 och 3 690 000 kronor av ett ytterligare medlemsbidrag, varav huvuddelen, 3 500 000 kronor, avser ett anslag till täckande av kost-

naderna för FN:s Congo-styrkor under senare hälften av år 1960. Återstoden, 190 000 kronor, avser ett tilläggsanslag å FN:s ordinarie budget.

3. Enligt en den 20 december 1960 av FN:s generalförsamling antagen resolution (1584/rev. 1 /XV/) är fördelningen av utgifterna i FN:s *ordinarie budget för år 1961* följande:

	Dollar
A. Förenta Nationerna	
I. Generalförsamlingens, rådens m. fl. organs möten	1 345 950
II. Sekretariatet: löner, resor m. m.	46 049 900
III. Byggnader, utrustning m. m.	12 281 925
IV. Särskilda utgifter	134 000
V. Tekniskt bistånd	5 955 000
VI. Särskilda uppdrag m. m.	4 144 550
VII. Flyktingkommisariens kontor	2 302 275
B. Internationella domstolen	
VIII. Internationella domstolen	755 700
	<hr/>
	Summa 72 969 300
	Avgår beräknade inkomster 5 531 530
	<hr/>
	67 437 770

Till nettoutgifterna för 1961 kommer ett *tilläggsanslag* för 1960 å 2 585 200 dollar, varifrån avräknas diverse inbesparingar och nya medlemsavgifter m. m. å tillhopa 675 163 dollar. Därjämte krediteras budgeten från skatteutjämningsfonden och från vissa av Nationernas Förbunds tillgångar med tillhopa 5 321 143 dollar. Det belopp, som under år 1961 skall täckas genom bidrag från FN:s medlemsstater över den ordinarie budgeten, uppgår således till (67 437 770 + 2 585 200 — 675 163 — 5 321 143) 64 026 664 dollar.

4. Till förstnämnda ordinarie budget kommer *FN:s utgifter för dess vaktstyrka i Främre Orienten (UNEF) för år 1961*, uppgående till 19 000 000 dollar, varifrån avgår 10 102 dollar, som uttages från under 1960 tillkomna medlemsländer. Därefter återstår att utdebitera enligt ordinarie bidragsskala 18 989 898 dollar, dock att de på detta sätt framräknade bidragen skall, jämlikt generalförsamlingens resolution 1575 (XV) den 20 december 1960, enligt vissa regler reduceras med 50 % för ett betydande antal medlemsländer. Detta möjliggöres genom att frivilliga bidrag utlovats till täckande av kostnaderna för vaktstyrkan. Kungl. Maj:t beslöt den 21 oktober 1960 för Sveriges del avstå från reduktion av bidraget för 1960, vilket därför utgått med ordinarie uttaxeringsprocent för svensk del.

5. För att möta de kostnader, som är förbundna med FN:s aktioner i Congo, har jämlikt generalförsamlingens resolution 1583 (XV) den 20 december 1960 upprättats ett *särskilt Congo-konto*. Det har beräknats att utgifterna under perioden 14 juli—31 december 1960 uppgått till cirka 60 miljoner dollar. Genom att vissa länder (främst Amerikas Förenta Stater) förklarar sig ämna avstå från att kräva betalning för de kostnader de haft för flygtransporter har dock det belopp, som skall uttagas av FN:s medlemsländer, kunnat minskas till 48 500 000 dollar. Reduktionsregler i analogi med vad som gäller för UNEF (jfr punkt 4 ovan) har fastställts.

6. *FN:s rörelsefond* skall jämlikt generalförsamlingens resolution 1586 (XV) av den 20 december 1960 under år 1961 uppgå till ett oförändrat belopp av 25 miljoner dollar. För Sveriges del kommer detta icke att föranleda något anslagsbehov.

7. *Sveriges bidragskvot* för år 1961 utgör i likhet med föregående år 1,39 %.

8. Enligt skrivelse från FN:s sekretariat den 12 januari 1961 utgör Sveriges bidrag till FN:s budget för år 1961, inklusive tilläggsanslag för år 1960, 836 616 dollar, motsvarande 4 338 000 kronor.

9. Bidraget till det särskilda Congo-kontot för perioden juli—december 1960 uppgår enligt samma skrivelse till 673 203 dollar, motsvarande 3 491 000 kronor. Därest reduktionsmöjlighet i likhet med vad som gäller för UNEF uppstår — vilket är beroende av storleken av eventuella frivilliga bidrag — kommer Sverige att därom underrättas av sekretariatet. Det måste dock med hänsyn till reduktionsreglerna bedömas som föga troligt att en reduktion med 50 % beträffande vare sig bidraget för 1960 eller det bidrag, som kommer att uttaxeras för år 1961, kan komma Sverige till del.

10. Bidraget för år 1961 till FN:s vaktstyrka i Främre Orienten (UNEF) uppgår enligt ovannämnda skrivelse från FN-sekretariatet, utan utnyttjande av eventuella reduktionsmöjligheter, till 260 035 dollar motsvarande 1 349 000 kronor.

11. Det bör observeras, att det belopp om 48,5 miljoner dollar, som under punkt 5 ovan upptagits för Congo-kontot, blott avser mindre än ett halvårs verksamhet i Congo. För att beräkna vad nämnda post kan uppgå till under år 1961 torde man vara berättigad att kalkylera med minst dubbla beloppet. Ett medelsbehov om 100 miljoner dollar har nämnts, vilket med oförändrad bidragskvot för Sveriges del skulle innebära 1,39 miljoner dollar eller i svenskt mynt omkring 7,2 miljoner kronor.

12. För budgetåret 1960/61 torde i enlighet med ovanstående anslagsbelastningen komma att te sig som följer:

	Kronor
1. Återstod av bidrag till FN:s ordinarie budget för 1960 (redan erlagt)	2 547 231
2. Bidrag till UNEF för 1960 (redan erlagt)	1 436 839
3. Bidrag till Congo-kontot för 1960	3 491 000
4. Bidrag till FN:s ordinarie budget för 1961	4 338 000
	Summa 11 813 070

Det för riksdagen anmälda överskridandet torde sålunda komma att uppgå till (11 813 070—4 301 300) 7 511 770 eller i runt tal 7 512 000 kronor.

13. För budgetåret 1961/62 torde på basis av utgifterna under innevarande budgetår preliminärt kunna förutses utgifter av följande storleksordning:

	Kronor
1. Bidrag till FN:s ordinarie budget för år 1962	4 340 000
2. Bidrag till UNEF för år 1961	1 440 000
3. Bidrag till Congo-kontot för år 1961	7 200 000
	Summa 12 980 000

14. Vad angår budgeterna för FN:s vaktstyrka i Främre Orienten (UNEF) och Congo-kontot har Sverige motkrav på FN för de i vaktstyrkorna ingående kontingenterna, varför i realiteten ett avräknings- och kvittningsförfarande kommer att äga rum mellan Sverige och FN. Av budgettekniska skäl har det likväl ansetts riktigast att utgifterna i fråga uppföres under tredje huvudtiteln.

Utskottet. Såsom av förenämnda promemoria framgår beräknas Sveriges bidrag till Förenta Nationerna för budgetåret 1961/62 till 12 980 000 kronor. Vid sin granskning av beräkningarna har utskottet icke funnit något

vara att invända. Anslaget torde därför böra upptagas med sistnämnda be-
lopp, vilket i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag innebär en höjning med
1 980 000 kronor.

Utskottet vill i detta sammanhang erinra om att Kungl. Maj:t i proposi-
tionen nr 2 (bilaga 2) till årets riksdag anmält, att det kunde förutses, att
det för innevarande budgetår anvisade anslaget å 4 301 300 kronor till För-
enta Nationerna komme att överskridas med sammanlagt omkring 7 725 000
kronor. Av förenämnda promemoria framgår, att överskridandet beräknas
till i runt tal 7 512 000 kronor.

Aberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag till
Förenta Nationerna för budgetåret 1961/62 anvisa ett för-
slagsanslag av 12 980 000 kronor.

10:o) **Organisationen för europeiskt ekonomiskt samarbete (OECE).** Kungl.
Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 10, s. 17—19) att till ifrågavarande
ändamål för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 1 100 000 kro-
nor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 1 400 000 kronor.

Ifrågavarande organisation är föremål för ombildning och förväntas före
utgången av år 1961 komma att ersättas av en ny organisation (Organisation
for Economic Cooperation and Development, OECD).

Utskottet tillstyrker den verkställda anslagsberäkningen och har icke nå-
got att erinra mot att medlen under förevarande anslag jämväl få disponeras
för Sveriges bidrag till den organisation, som torde komma att efterträda
OECE.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Organisationen för europeiskt ekono-
miskt samarbete* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslags-
anslag av 1 100 000 kronor.

11:o) **Europeiska frihandelssammanslutningen (EFTA).** I enlighet med
Kungl. Maj:ts förslag (punkt 11, s. 19), innebärande en anslagsminskning
av 41 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Europeiska frihandelssammanslut-
ningen* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av
600 000 kronor.

12:o) **Europarådet.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 12, s. 19
och 20) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1961/62 anvisa ett för-
slagsanslag av 465 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 465 000 kronor.

Storleken av Sveriges bidrag till Europarådet under budgetåret 1961/62

har vid statsverkspropositionens framläggande icke kunnat med säkerhet bestämmas men uppgifter därom kommer att föreligga vid anslagsfrågans behandling i riksdagen. Såvitt i berörda proposition kunnat bedömas, torde bidraget komma att uppgå till omkring 450 000 kronor.

Under sommaren 1961 planeras en utställning i Barcelona och Santiago de Compostela under mottot »Romansk konst under medeltiden». Ett svenskt deltagande i denna manifestation synes önskvärt. Kostnaderna härför har av Svenska institutet uppskattats till högst 15 000 kronor. Departementschefen förordar, att medel för detta deltagande beräknas under förevarande anslag.

Sedermera har till utskottet överlämnats en inom utrikesdepartementet upprättad, av kabinettsekreteraren den 6 februari 1961 dagtecknad *promemoria angående Sveriges bidrag till Europarådet för kalenderåret 1962*.

1. I statsverkspropositionen 1961 (III ht. s. 19) anföres, att uppgifter om storleken av Sveriges bidrag till Europarådet under budgetåret 1961/62 torde få tillställas vederbörande riksdagsutskott.

2. Europarådets budget för kalenderåret 1961 fastställdes den 1 december 1960. Budgetens totalsumma utgör 15 578 900 N. Frcs, varav 15 276 000 N. Frcs skall täckas genom ytterligare bidrag från medlemsländerna.

3. Samtidigt fastställdes en ny repartitionsskala, vari Sveriges bidragsprocent reducerades från tidigare 2,78 procent till 2,76 procent. Det svenska bidraget uppgår i enlighet därmed till 421 632 N. Frcs, eller i svenskt mynt 445 875:84 kronor. Innevarande budgetårs anslag, vilket beräknats till 450 000 kronor, torde sålunda icke helt komma att tagas i anspråk.

4. Europarådets budget för kalenderåret 1962 kommer att fastställas i december innevarande år. Med hänsyn till att en viss utökning av Rådets verksamhet avses komma till stånd under år 1962 torde en höjning av bidraget böra förutses. Sålunda har nyligen beslut fattats om en utvidgning av kulturverksamheten. Sveriges andel i kostnadsökningen härför kan beräknas till cirka 20 000 kronor. Vidare har beslut fattats om utvidgning av den inom rådets ram tillskapade s. k. europeiska kommunalkonferensen. En viss utökning kan även förutses beträffande verksamheten på det rättsliga området.

5. Som Sveriges bidrag till Europarådet under budgetåret 1961/62 bör därför upptagas 490 000 kronor.

6. Därtill kommer högst 15 000 kronor som, liksom tidigare, bör ställas till Svenska Institutets förfogande för finansiering av Sveriges deltagande i de inom Europarådets ram organiserade europeiska konstutställningarna.

Utskottet. Såsom av förenämnda promemoria framgår belöper sig Sveriges bidrag till Europarådet för budgetåret 1961/62 till 490 000 kronor. Då utskottet icke har något att erinra mot den verkställda kostnadsberäkningen liksom ej heller mot att medel i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag beräknas för Sveriges deltagande i de i statsverkspropositionen omförmälda konstutställningarna, torde till förstnämnda belopp böra läggas 15 000 kronor, varför anslaget för nästa budgetår torde böra uppföras med 505 000 kronor. Detta belopp innebär i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag en ökning med 40 000 kronor.

Aberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag till *Europarådet* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 505 000 kronor.

13:o) **Särskilda förhandlingar med främmande makter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 13, s. 20), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Särskilda förhandlingar med främmande makter* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 1 600 000 kronor.

14:o) **Bidrag till Röda korsets internationella kommitté.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 15, s. 32), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till Röda korsets internationella kommitté* för budgetåret 1961/62 anvisa ett anslag av 30 000 kronor.

Diverse

15:o) **Ersättning till statens allmänna fastighetsfond.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 16 och 17, s. 32) hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1961/62 anvisa

a) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Beskickningsfastigheternas delfond* ett förslagsanslag av 5 346 000 kronor;

b) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond* ett förslagsanslag av 457 000 kronor.

16:o) **Gottgörelse av kostnader för sjöfolk och nödställda svenska medborgare.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 18, s. 32 och 33), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Gottgörelse av kostnader för sjöfolk och nödställda svenska medborgare* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 150 000 kronor.

17:o) **Förstärkning av avkastningen av understödsfonden för rysslandssvenskar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 19, s. 33), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Förstärkning av avkastningen av understödsfonden för rysslandssvenskar* för budgetåret 1961/62 anvisa ett anslag av 30 000 kronor.

18:o) **Upplysningsverksamhet i utlandet angående Sverige.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 20, s. 33—38) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1961/62 anvisa ett anslag av 2 043 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 1 843 000 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag innebär höjningar av följande anslagsposter, nämligen posten Bidrag till Svenska institutet för kulturellt utbyte med utlandet med 160 000 kronor till 1 289 000 kronor, posten Bidrag till Svensk-amerikanska nyhetsbyrån med 20 000 kronor till 519 000 kronor, posten Bidrag till Svensk-internationella pressbyrån med 10 000 kronor till 165 000 kronor och posten Övrig upplysningsverksamhet med 10 000 kronor till 70 000 kronor.

Utskottet finner sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag, som innebär en anslagshöjning av 200 000 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Upplysningsverksamhet i utlandet angående Sverige* för budgetåret 1961/62 anvisa ett anslag av 2 043 000 kronor.

19:o) **Bestridande av resekostnader för inom Förenta Nationerna utsedda svenska stipendiater.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 21, s. 38 och 39), innebärande att anslaget med hänsyn till förefintlig reservation upptages med ett formellt belopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bestridande av resekostnader för inom Förenta Nationerna utsedda svenska stipendiater* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 1 000 kronor.

20:o) **Utländska pressbesök.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 22, s. 39), innebärande en anslagshöjning av 10 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Utländska pressbesök* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 40 000 kronor.

21:o) **Upplysningsarbete rörande mellanfolkligt samarbete och utrikespolitiska frågor.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 23, s. 39 och 40) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1961/62 anvisa ett anslag av 110 000 kronor.

Vidare har i två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Ebbe Ohlsson m. fl.* (I: 394) och den andra inom andra kammaren av herr *Wahlund m. fl.* (II: 460), hemställts, att riksdagen måtte besluta höja det i statsverkspropositionen föreslagna anslaget till upplysningsarbete rörande mellanfolkligt samarbete och utrikespolitiska frågor från 110 000 kronor till 120 000 kronor samt att därav 10 000 kronor via Svenska FN-förbundet skall tillfalla Sveriges Ungdomsorganisationers Landsråd.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande, hänvisas till motionen II: 460.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 105 000 kronor.

Departementschefens förslag innebär, att Svenska FN-förbundet, vari Internationella kvinnoförbundet för fred och frihet, Sveriges studenters FN-förbund och Utrikespolitiska föreningen i Lund ingår som medlemmar, erhåller i uppdrag — tills vidare försöksvis — att samordna det upplysningsarbete, som faller utanför Utrikespolitiska institutets verksamhetsområde. Visserligen är Svenska freds- och skiljedomsföreningen inte ansluten till FN-förbundet men har förklarat sig ej ha någon erinran mot ett samarbete i dylik form med sistnämnda organisation.

Beträffande anslaget för budgetåret 1961/62 föreslår departementschefen en uppräknig med 5 000 kronor, vilken torde komma Svenska FN-förbundet till godo. Utrikespolitiska institutet skulle således erhålla ett oförändrat bidrag å 80 000 kronor och Svenska FN-förbundet jämte övriga upplysningsorganisationer ett bidrag å sammanlagt 30 000 kronor.

Utskottet. Under erinran om att utskottet vid sin behandling förra året av nu ifrågavarande anslag uttalade önskemålet om att en samordning i största möjliga utsträckning komme till stånd beträffande upplysningsverksamheten av på hithörande område verksamma organisationer, ansluter utskottet sig till vad departementschefen härutinnan nu förordad.

Vad beträffar det motionsvis gjorda yrkandet får utskottet erinra om att utskottet vid 1959 års riksdag i anledning av då föreliggande motioner i samma syfte uttalade, att det i första hand syntes böra ankomma på Kungl. Maj:t att efter av Sveriges Ungdomsorganisationers Landsråd gjord framställning och efter hörande av Centralkommittén för svenskt tekniskt bistånd pröva frågan om statsbidrag till Landsrådet. Utskottets uttalande godkändes av riksdagen. Utskottet har nu inhämtat, att Landsrådet i framställning till Kungl. Maj:t den 21 oktober 1960 hemställt om ett statsbidrag å 31 000 kronor för sin verksamhet. Denna framställning har av Kungl. Maj:t remitterats till Centralkommittén, Unescorådet och skolöverstyrelsen. Med hänsyn alltså till att frågan för närvarande är föremål för Kungl. Maj:ts prövning, anser utskottet under hänvisning till sitt förenämnda uttalande i ärendet, att motionerna icke böra av riksdagen bifallas.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 394 och II: 460, till *Upplysningsarbete rörande mellanfolkligt samarbete och utrikespolitiska frågor* för budgetåret 1961/62 anvisa ett anslag av 110 000 kronor.

Uppskjuten fråga

22:o) Utskottet kommer framdeles under riksdagen att avgiva utlåtande beträffande Kungl. Maj:ts under *punkten 14*: Bidrag till internationell hjälpsamhet framställda förslag, vilket utskottet härmed får för riksdagen anmäla.

Stockholm den 7 mars 1961

På statsutskottets vägnar:

ERNST V. STAXÄNG

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet har närvarit

från första kammaren: herrar Näsström, Boman, Einar Persson, Ivar Johansson, Birger Andersson, Thun, Bergman, Holmqvist, Bengtson, Fritz Persson, Söderberg, Svärd, Edström, Lundström och Kaijser; samt

från andra kammaren: herrar Staxäng, Petterson i Degerfors, Gustafsson i Stockholm, Malmborg, Svensson i Stenkyrka, Almgren, Ståhl, Nilsson i Göingegården, Eliasson i Sundborn, Mellqvist, fru Lewén-Eliasson, fröken Elmén, herrar Lassinantti, Johansson i Norrköping och Fagerlund.

Reservation

vid *punkten 1* (Utrikesförvaltningen: Avlöningar) av herrar *Lundström* och *Ståhl*.